

RESSENYA

Primer congrés sobre Internet, dret i política: les transformacions del dret i la política en la societat de la informació

Estudis de Dret i Ciència Política de la UOC

Resum

El primer congrés sobre «Internet, dret i política (IDP): les transformacions del dret i la política en la societat de la informació» es va celebrar els dies 17, 18 i 19 de març de 2005 a la seu del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE). Els eixos del congrés van ser: coordinació i intercanvi de dades entre administracions, poder judicial i noves tecnologies, democràcia digital, responsabilitat de proveïdors d'Internet, dret penal i TIC, tractament de dades personals, fiscalitat a Internet, protecció dels consumidors en el comerç electrònic i propietat intel·lectual i llibertat d'expressió a la Xarxa.

Paraules clau

societat informació, Internet, dret, política

El primer congrés sobre «**Internet, dret i política: les transformacions del dret i la política en la societat de la informació**» ha actuat de plataforma de reflexió i discussió sobre el contingut i abast dels canvis que les tecnologies de la informació i de la comunicació i, més concretament, Internet, estan tenint en el dret, la política i en l'Administració pública.

En l'àmbit de la **participació política i ús de les TIC**, es van analitzar els efectes de l'ús de les noves tecnologies en la participació política. A partir de la pregunta de si

Abstract

The first conference on "Internet, Law and Politics (ILP): the transformations of law and politics in the information society" took place the 17th, 18th and 19th March 2005 in the headquarters of the Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE). The main sessions of the conference were the following: coordination and exchange of data between administrations, judicial power and new technologies, digital democracy, responsibility of Internet suppliers, penal law and ICT, treatment of personal data, fiscality in the Internet, consumer protection in the electronic commerce and intellectual property and free speech in the net.

Keywords

information society, Internet, law, politics

les noves tecnologies faciliten un augment generalitzat de la participació política o, contràriament, tendeixen a reforçar la participació de la minoria que ja hi participa, la taula va plantejar un interessant debat teòric prenent com a referència el procés participatiu impulsat per la Generalitat de Catalunya en relació amb la redacció del nou Estatut.

En una segona sessió, es va abordar la **coordinació i intercanvi de dades entre administracions públiques** i es van analitzar els mecanismes i protocols que faciliten l'inter-

canvi d'informació entre administracions públiques i fan que els ciutadans i les empreses es relacionin amb les administracions públiques sense necessitat de conèixer la seva distribució de competències, funcionament o organització interna. En aquesta sessió també es van presentar els programes europeus d'intercanvi de dades entre administracions públiques.

En la taula rodona sobre **poder judicial i noves tecnologies**, l'equip de l'Institut de Dret i Tecnologia de la Universitat Autònoma de Barcelona va presentar els seus treballs més recents sobre web semàntica i l'ús que de les noves tecnologies fan els membres del poder judicial.

També en format de taula rodona es va debatre sobre **democràcia digital**. Es va plantejar que el potencial de les TIC per a un canvi de sistema o fins i tot per a una millora de la qualitat de la democràcia representativa depèn de la voluntat i pressió dels actors, però sobretot de les estructures institucionals dels països que creen els incentius per als canvis i les innovacions. Els estudis empírics mostren que les TIC s'utilitzen principalment per a ampliar el nivell d'informació dels ciutadans i la comunicació amb els polítics i, per tant, no es preveu un canvi de sistema (per exemple, cap a la democràcia directa o cap a la democràcia deliberativa), tot i que sí una possible millora de la relació entre representants i representats.

En la conferència del segon dia i en plantejar la **responsabilitat i obligacions de retenció de dades de trànsit**, es va parlar de la responsabilitat dels proveïdors de serveis d'Internet a Europa. La Directiva de comerç electrònic de l'any 2000 va establir com a norma general que els proveïdors de serveis d'Internet no serien responsables dels continguts il·lícits que pengin o enviïn els seus usuaris, que Espanya va incorporar al seu dret intern amb l'LSSI. L'objectiu inicial de la directiva era tenir una normativa uniforme en tots els estats, però en la sessió es va constatar

que cada Estat sembla entendre'l de manera diferent. També es va abordar la polèmica norma que els estats europeus volen establir per obligar els ISP a conservar les dades de connexió i de trànsit dels seus usuaris.

En matèria de **seguretat i responsabilitat en el tractament de les dades personals**, es van analitzar els problemes que l'aplicació de la normativa sobre seguretat dels fitxers comporta i també quines són les solucions respecte d'aquelles situacions que no són objecte de cap tipus de regulació. Qüestions com la relació entre el responsable del tractament i el responsable de seguretat, què comporta –en termes de despeses i esforços– l'aplicació de les mesures de seguretat o quin és el règim de responsabilitat en cas de produir-se danys per infracció del deure de seguretat van ser plantejades en un animat debat.

Un altre tema de debat va ser la **problemàtica fiscal que es genera en l'àmbit de les TIC**, que afecta fonamentalment tres àmbits: en primer lloc, la imposició directa de les operacions comercials electròniques que es donen sobretot en l'esfera internacional; en segon lloc, la imposició indirecta d'aquestes mateixes operacions electròniques respecte a l'impost sobre el valor afegit; i, finalment, la utilització de les TIC en la relació entre l'Administració i l'obligat tributari.

La temàtica sobre **dret d'autor i llibertat d'expressió** es va treballar en format de conferència a partir de la pregunta de si el dret d'autor actua com un límit a la llibertat d'expressió o és la llibertat d'expressió la que actua com un límit al dret d'autor. El monopoli del dret d'autor s'ha explicat –entre altres possibilitats– com un instrument que fomenta la llibertat d'expressió i que assegura un incentiu econòmic per a la creació i disseminació d'obres. No obstant això, amb l'arribada de la tecnologia digital, l'equilibri entre ambdós drets fonamentals no és pacífic. En aquesta sessió es van examinar els diversos interessos en conflicte i es van valorar

on sembla justificat dibuixar els límits al dret d'autor i a la llibertat d'expressió.

Altres temes que van ser abordats al llarg del congrés van ser l'anàlisi de diferents propostes per a millorar la **protecció dels consumidors en el comerç electrònic** i les **conseqüències penals** de determinats fets il·lícits produïts a la Xarxa.

El congrés ha estat impulsat i organitzat pels Estudis de Dret i Ciència Política de la UOC en el marc de l'IN3 (Internet Interdisciplinary Institut). L'activitat forma part del projecte de recerca *Transformacions del dret en la societat de la informació i el coneixement*, que va ser

finançat pel Ministeri d'Educació i Ciència (ref.: SEC2003-08529-C02-01 /JUR) i rebé un ajut ARCS del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya i la col·laboració del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada de la Generalitat de Catalunya, i d'Uría & Menéndez Advocats.

En el marc del congrés es va presentar el llibre *Derecho y nuevas tecnologías*, escrit pels professors dels Estudis i editat per Editorial UOC.

En els propers números us anirem presentant els diferents treballs.

Citació recomanada

ESTUDIS DE DRET I CIÈNCIA POLÍTICA DE LA UOC (2005). «Primer congrés sobre Internet, dret i política: les transformacions del dret i la política en la societat de la informació». *IDP. Revista d'Internet, Dret i Política* [ressenya en línia]. Núm. 1. UOC. [Data de consulta: dd/mm/aa].
<http://www.uoc.edu/idp/1/dt/cat/dret.pdf>
ISSN 1699-8154